

Мистецтво України сьогодні — це не лише про красу. Це про правду, біль, пам'ять і надію. Українські мистецькі нарративи в Бельгії набирають нових форм, стають частиною європейського ландшафту, резонують у серцях людей. Попереду ще багато викликів, але й безмежно багато можливостей.

Що потрібно для подальшого розвитку цього напрямку?

Системна підтримка митців в еміграції – фінансування, резиденції, мережі співпраці.

Інституційна присутність українських культурних центрів у ключових столицях ЄС.

Спільні проєкти з європейськими музеями, галереями, фестивалями.

Освітні та кураторські програми, присвячені українській культурі.

Переклад і популяризація українського контенту різними мовами.

Усе це – не просто культурницька робота. Це – внесок у відновлення, суб'єктність і майбутнє української нації. І водночас – можливість для Європи глибше пізнати себе через знайомство з Україною.

Пахомова Олена Альбертівна

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач

КЗ «Дніпропетровський фаховий мистецько-художній коледж культури» ДОР»

м. Дніпро, Україна

pahomovaolenaalbert@gmail.com

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ХУДОЖНЯ ПРАКТИКА» НА ПРИКЛАДІ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З ТЕМИ «ЕТЮДИ МІСЬКОГО ТА СІЛЬСЬКОГО ПЕЙЗАЖІВ»

Мета викладання освітньої компоненти «Художня практика» полягає не тільки в продовженні навчання на пленері, але й у розширенні художнього світогляду, спостережень за життям, формуванні професійного мислення художника-майстра, що сприяє створенню власної творчої роботи.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти «Художня практика» є набуття студентами компетентностей, потрібних у роботі на відкритому повітрі (пленері):

- просторове мислення (здатність сприймати натуру у великомасштабному тривимірному оточенні, а її зображення – у двовимірному на площині);

розуміння впливу навколишнього середовища на зображення;

- цілісне бачення натури;

- вміння знаходити великі кольорові та тонові співвідношення на пленері;

- творча уява – здатність створювати виразні композиційні рішення та художні образи;

- накопичення мистецьких вражень від природи.

Науково-художнє пізнання має стати фундаментом для формування творчого світогляду молодого митця. Знання образотворчих прийомів, здатність застосувати їх для втілення задуму – важлива вимога до методики викладання. Головною формою проведення занять є практичне заняття студентів з викладачем, для творчого осмислення ідей і положень передбачено самостійну роботу студентів над певними темами і домашніми завданнями, малюнками, начерками, етюдами та ескізами.

У блоці "Живопис", задля виконання завдань з теми «Етюди міського та сільського пейзажів» закріплюються навички студентів узагальнено сприймати об'єкти пейзажу та виявляти великі колірні співвідношення у визначеному тональному й колірному масштабі, відтворювати узагальнений тональний і колірний стан освітлення за різної погоди та різної пори дня.

Етапи виконання етюду на пленері. Композиція етюду: вибір мотиву, теми, сюжету; визначення точки зору; образне узагальнення натури; обрання формату зображення. Підготовчий малюнок: визначення пропорцій та особливостей просторових планів; типізація головних форм; індивідуалізація деталей композиційного центру.

Узагальнення живописно-пластичного зображення: визначення загального тону; передавання великих тонових та кольорових відношень, що відповідають натурі; узагальнена моделювання об'ємної форми, виявлення градацій світлотіні та їх ретельне живописне опрацювання з врахуванням повітряної перспективи.

Завершення етюду: кінцеве виявлення головного та другорядного у колористичній побудові етюду; підпорядкування всіх частин зображення цілому, посилення чи послаблення деталей за кольоровим відтінком, світлотінню та насиченістю.

Композиція етюду. З перших хвилин роботи над етюдом починається активне абстрагування натури. Насамперед запам'ятовується загальний кольоровий стан природи. Натурний мотив вивчається з різних точок зору, з яких виконуються замальовки та ескізи. При цьому знаходиться найкраща точка зору, аналізуються різні варіанти формату етюду; у кожному з них визначаються висота горизонту, положення основних планів, ритмічна будова форм. Перш ніж написати етюд фарбами, художнику потрібно зробити чимало підготовчої роботи. Найголовніше - це цілісно побачити натурний мотив та відшукати його композицію.

Підготовчий малюнок. Величезна роль малюнка на пленері. Інколи початківці у самостійних етюдах спотворюють малюнок об'єктів заради кольорових поєднань. Написання етюду без аналізу пропорцій робиться через побоювання студентів «засушити» зображення та втратити «свіжість» письма. Митці завжди пам'ятають про малюнок. Живопис без підготовчого малюнку

потребує майстерності. Спочатку малюнок намічається лаконічно. Підготовчий малюнок має бути без виправлень. Без глибинного аналізу, без початкової конструкції предмета не можна засвоїти ліплення форми кольором. Ретельне написання всіх предметів по черзі від горизонту до переднього плану не допомагає, якщо по ходу роботи фарбами не вирішується лінійна та повітряна перспектива.

Узагальнення живописно-пластичного образу. Головним моментом колориту етюдів є загальний тон та колористичний стан освітлення з природи. Оцінюючи цей стан через такі властивості кольору, як кольоровий тон, насиченість та світлота, слід передати основні колірні співвідношення. Підсилення або послаблення кольорового тону в живописі потребує обережності у фінальних кольорових шарах. Найбільш важливим прийомом узагальнення етюдів є згладжування меж кольорових плям зображення.

У місцях різких переходів і чітких контурів, якщо загальний тон етюдів послаблюється, тиск пензля має бути сильнішим, ніж на інших частинах полотна. Там, де тональні та колірні контрасти відповідають природі та не спотворюють колірний лад етюдів, пензель треба вести легко, майже не торкаючись поверхні.

Відчуття фактури кольорового пласту є суттєвим за складних атмосферних явищ. Скажімо, під час дощу – відбувається суттєве послаблення загального тону через велику вологість повітря. Методи узагальнення етюдів потребують ґрунтовного розуміння техніки виконання на пленері.

Виховання витонченого мистецького смаку, розвиток загальної та художньої культури є невід'ємною складовою навчального процесу. Робота з природи просто неба – одна з основ професійної мистецької освіти.

По кожній темі програми «Художня практика» проходить урок, де висвітлюються базові терміни теми, яка вивчається, суть практичних задач та вправ, порядок їх виконання, використання певних художніх матеріалів для

втілення різних підготовчих робіт, вправ та ескізів. Урок супроводжується демонстрацією репродукцій класичного вирішення теми, розбором схем побудов композицій картин згідно з темою, показом зразків найкращого виконання робіт студентів (з методичного фонду). Виконання вправ за програмою дозволяє викладачеві розбити загальне завдання на складові та зосередитися на вивченні окремих частин завдання.

Список використаних джерел

1. Кириченко М. А., Кириченко І. М., Гринь Л. І. Основи образотворчої граматики : навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів. Київ, 2002. 190 с.

2. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції. Геометричні аспекти художнього формотворення : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Каравела, 2015. 304 с.

Садовенко Світлана Миколаївна

доктор культурології, професор,

професор кафедри музичного мистецтва Навчально-наукового інституту

перформативних мистецтв

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв,

заслужений діяч мистецтв України

м. Київ, Україна

svetlanasadovenko@ukr.net

МУЗИЧНИЙ ТВІР У ФОКУСІ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Поняття «інтерпретація», акумулюючи процеси сприйняття, осмислення, розгортання смислу, діалогу із твором або явищем, у світі філософії, культури,